

Διαμεσολάβηση (Ν. 3898/2010) - ως εναλλακτική μέθοδος επίλυσης ιδιωτικών διαφορών - Γιατί να προσφύγω στη Διαμεσολάβηση ;

Συχνές ερωτήσεις

1. Τι είναι η διαμεσολάβηση ;

Η διαμεσολάβηση είναι ένας εναλλακτικός τρόπος επίλυσης των αστικών και εμπορικών διαφορών. Τα μέρη λύνουν την διαφορά τους με διαπραγμάτευση με την βοήθεια του ειδικού διαμεσολαβητή.

2. Γιατί είναι καλύτερο να ζητήσω διαμεσολάβηση αντί να προσφύγω στα δικαστήρια;

Με την διαμεσολάβηση η διαφορά μπορεί να λυθεί πολύ γρήγορα – στην πραγματικότητα μέσα σε λίγες ώρες – και με ελάχιστο οικονομικό κόστος. Επιπλέον η διαφορά θα λυθεί με κοινή ελεύθερη απόφαση των δύο πλευρών και όχι με εξαναγκασμό. Αυτό επιτρέπει στα μέρη αντί να διαρρήξουν εντελώς τις σχέσεις τους να συνεχίσουν ή και να εμβαθύνουν την συνεργασία τους. Φανταστείτε παραδείγματος χάριν ότι μπορείτε να λύσετε συναινετικά και με αμοιβαία κατανόηση μια διαφορά με έναν σημαντικό πελάτη ή προμηθευτή για την οποία αν προσφεύγατε στα δικαστήρια είναι σίγουρο ότι θα διακόπτατε την συνεργασία ανεξάρτητα από το αν θα κερδίζατε την δίκη. Γι' αυτό συχνά λέγεται ότι η δικαστική επίλυση στρέφεται στο παρελθόν ενώ η διαμεσολάβηση αποβλέπει στο μέλλον.

3. Γιατί είναι χρήσιμος και αναγκαίος ο διαμεσολαβητής κατά την διαπραγμάτευση;

Χρησιμοποιώντας την εκπαίδευση και την εμπειρία του ο διαμεσολαβητής μπορεί να καθοδηγήσει τα μέρη να κατανοήσουν το ένα το άλλο και να δουν ολοκληρωμένα και σε βάθος την διαφορά τους. Έτσι μπορούν να διαπραγματευτούν με βάση το πραγματικό και ουσιαστικό τους συμφέρον και να πλησιάσουν τις θέσεις τους που στην αρχή μπορεί να φαίνονται εντελώς ασύμβατες.

4. Τι σημαίνει αυτό πρακτικά ;

Συχνά αναφέρεται το πιο κάτω παράδειγμα : Δύο πρόσωπα είχαν εμπλακεί σε μια εξαιρετικά σύνθετη διαφορά σχετικά με το δικαίωμα εκμετάλλευσης της παραγωγής

πορτοκαλιών από ένα μεγάλο κτήμα, το οποίο το κάθε μέρος διεκδικούσε αποκλειστικά για τον εαυτό του. Κατά την διαμεσολάβηση διαπιστώθηκε ότι το ένα μέρος απέβλεπε στην εκμετάλλευση του χυμού των πορτοκαλιών ενώ το άλλο μέρος αποσκοπούσε στο να εκμεταλλευτεί εμπορικά τις φλούδες τους. Έτσι διαπιστώθηκε ότι οι δύο πλευρές δεν είχαν στην πραγματικότητα αντίθετα και αλληλοαποκλειόμενα συμφέροντα αν και οι αρχικές τους θέσεις φαινόταν ότι ήταν εντελώς ασυμβίβαστες. Η διαφορά λύθηκε καθώς συμφωνήθηκε η από κοινού εκμετάλλευση με μείωση των εξόδων και των δύο μερών.

Μπορεί κανείς να φανταστεί πλήθος διαφορών (πχ διαφορές με πιστωτές ή οφειλέτες, με προμηθευτές ή πελάτες, ενδοεπιχειρησιακές διαφορές ιδίως σε οικογενειακές επιχειρήσεις, διαφορές εργοδοτών με εργαζομένους, διαφορές για την λύση και εκκαθάριση μιας εταιρίας ή την μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων, κληρονομικές διαφορές, οικογενειακές διαφορές που αφορούν διαζύγιο ή διατροφές κλπ), που είναι εξαιρετικά σύνθετες για να επιλυθούν από το δικαστήριο και ενδεχομένως άλλο δικαστήριο να είναι κάθε φορά αρμόδιο για κάθε επί μέρους πλευρά της συνολικής διαφοράς. Είναι σίγουρο ότι η οποιαδήποτε δικαστική επίλυσή των διαφορών θα αφήσει όλα τα μέρη δυσαρεστημένα ενώ ήδη θα έχουν αναλώσει πολύ χρόνο, χρήμα και ψυχικό κόστος. Αντίθετα με την διαμεσολάβηση προσφέρεται η δυνατότητα να λυθεί συνολικά η διαφορά με τρόπο που θα επιλέξουν τα ίδια τα μέρη και δεν θα τους επιβληθεί εξαναγκαστικά.

5. Πως διεξάγεται μια διαμεσολάβηση ;

Συνήθως ο διαμεσολαβητής ακούει πρώτα τις θέσεις των μερών και έπειτα συζητάει με το κάθε μέρος ξεχωριστά αναλύοντας την διαφορά και εξετάζοντας εναλλακτικούς τρόπους επίλυσής της.

6. Πως μπορώ να ξεκινήσω μια διαμεσολάβηση για μια απαίτηση ή μια οφειλή ή οποιαδήποτε άλλη διαφορά της επιχείρησής μου ;

Προτείνετε στο άλλο μέρος την προσφυγή στην διαδικασία της διαμεσολάβησης και επιλέγετε μαζί κάποιον διαμεσολαβητή. Είναι προτιμότερο η επικοινωνία να γίνει μέσω των δικηγόρων σας ώστε να αποφεύγονται εντάσεις κατά την προετοιμασία και να διευκολύνεται η επιλογή διαμεσολαβητή. Μετά από αυτό θα συμφωνηθεί εγγράφως το που και πότε θα διεξαχθεί η διαμεσολάβηση και τα πρόσωπα που θα είναι παρόντα από κάθε πλευρά καθώς επίσης και η αμοιβή του διαμεσολαβητή.

7. Ποιοι είναι διαμεσολαβητές ;

Οι διαμεσολαβητές είναι ειδικά εκπαιδευμένοι επιστήμονες (κατά το πλείστον δικηγόροι) πιστοποιημένοι με εξετάσεις που διοργανώνει το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Οι διαπιστευμένοι με τον τρόπο αυτό διαμεσολαβητές καταχωρούνται σε κατάλογο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

8. Πόσο κοστίζει μια διαμεσολάβηση ; ποιος πληρώνει τον διαμεσολαβητή ;

Η αμοιβή του διαμεσολαβητή συμφωνείται από την αρχή και μοιράζεται στα μέρη που συμμετέχουν. Συνήθως συμφωνείται αμοιβή για κάθε ώρα απασχόλησης που από το νόμο δεν μπορεί να είναι λιγότερη από 100 ευρώ.

9. Πόσο χρόνο διαρκεί η διαμεσολάβηση ;

Αυτό δεν μπορεί να είναι γνωστό από πριν καθώς εξαρτάται από την ταχύτητα και την ευελιξία των μερών να διαπραγματευτούν και να επεξεργαστούν λύσεις της διαφοράς τους. Πάντως για μια απλή διαφορά θα απαιτηθούν περίπου 3 ως 4 ώρες για να αναλυθεί, να αναζητηθούν και να επιτευχθούν λύσεις.

10. Ποιοι είναι παρόντες στην διαμεσολάβηση ; Μπορεί να παρίσταται ο δικηγόρος μου; Μπορώ να έχω και άλλους συμβούλους ;

Με την έγγραφη συμφωνία προσφυγής στη διαμεσολάβηση τα μέρη δηλώνουν και τα πρόσωπα που θα είναι παρόντα για κάθε πλευρά. Τα μέρη παρίστανται με τον δικηγόρο τους καθώς και με όποιον άλλο σύμβουλο ή συμπαραστάτη θέλουν.

11. Πως διασφαλίζεται ότι η άλλη πλευρά δεν θα εκμεταλλευτεί όσα έμαθε ή όσα ειπώθηκαν κατά την διαμεσολάβηση αν δεν καταλήξουμε σε συμφωνία ;

Η διαμεσολάβηση είναι εμπιστευτική και απόρρητη διαδικασία. Αυτό σημαίνει ότι ο διαμεσολαβητής θα μεταφέρει στην άλλη πλευρά μόνον όσα εσείς του επιτρέψετε και επιπλέον ότι ειπωθεί κατά την διαμεσολάβηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα δικαστήρια. Έτσι διασφαλίζεται ότι η κάθε πλευρά θα μπορεί να διαπραγματευτεί ελεύθερα και θα αναζητήσει λύσεις που θα μπορούσε να αποδεχθεί μόνον στα πλαίσια μιας συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς.

12. Μπορώ να αποχωρήσω κατά την διάρκεια της διαμεσολάβησης ;

Η διαμεσολάβηση είναι απολύτως εθελοντική σε όλη την διάρκειά της και μέχρι να καταλήξει σε συμφωνία. Επομένως μπορείτε να διακόψετε την διαδικασία και να αποχωρήσετε όποτε το επιθυμείτε πριν την υπογραφή συμφωνίας.

13. Είναι υποχρεωτική η απόφαση του διαμεσολαβητή ;

Ο διαμεσολαβητής δεν βγάζει απόφαση ούτε προτείνει λύσεις. Ο διαμεσολαβητής διευκολύνει την διαπραγμάτευση και την λύση της διαφοράς με κοινή απόφαση των μερών. Η συμφωνία όμως στην οποία θα καταλήξουν τα μέρη είναι υποχρεωτική για τα μέρη.

14. Πως διασφαλίζεται ότι θα τηρηθούν αυτά που τυχόν συμφωνηθούν στο τέλος της διαμεσολάβησης ;

Εφόσον η διαμεσολάβηση καταλήξει σε συμφωνία αυτή καταγράφεται σε έγγραφο που υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη και τους δικηγόρους τους και κατατίθεται και επικυρώνεται από το δικαστήριο με μια απλή διαδικασία για την οποία απαιτείται καταβολή παραβόλου 100 ευρώ. Η συμφωνία αυτή είναι εκτελεστός τίτλος όπως μια δικαστική απόφαση.

15. Μπορεί να εφαρμοστεί η διαδικασία της διαμεσολάβησης για διασυνοριακές διαφορές;

Η διαδικασία της διαμεσολάβησης, όπως προβλέπεται, από σχετικές οδηγίες της ΕΕ, εφαρμόζεται για την επίλυση τόσο των εγχώριων όσο και διασυνοριακών διαφορών, που προκύπτουν από συμβατικές υποχρεώσεις. Εφαρμόζεται επίσης στις καταναλωτικές διαφορές σε ευρωπαϊκό επίπεδο είτε οι συναλλαγές είναι ηλεκτρονικές είτε αυτές είναι συμβατικές.